
PROPOSTA PEDAGÒGICA

Educació Infantil: 3 anys

CEIP Jaume I (Mislata)

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 3 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Comunicació i representació de la realitat		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i utilitzar materials, tècniques, instruments i codis dels diferents llenguatges, i ajustar l'ús a les característiques de les situacions quotidianes de comunicació.	
Criteris d'avaluació	1.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials propis d'aquests llenguatges. 1.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges. 1.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...). 1.4 Participar en propostes de manera que el seu moviment s'ajuste a l'espai i als altres. 1.8 Utilitzar alguna eina o aplicació digital intuïtiva i visual per a expressar-se i comunicar-se.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - La imatge i el so en l'entorn físic i virtual. - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació visual i auditiva. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. - Cura de la veu. Relaxació i intensitat vocal.

	- El gest, el moviment, la mímica, la dansa. Interés i participació. - Materials específics i inespecífics, eines, tècniques i elements en les representacions plàstiques. - Jocs d'expressió corporal. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques. - Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació.
Competència específica 2: Comprendre missatges i representacions senzilles de la vida quotidiana per mitjà de diversos llenguatges, prenent com a base coneixements i recursos de la seua pròpia experiència.	
Criteris d'avaluació	2.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials propis d'aquests llenguatges. 2.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges. 2.5 Prendre la iniciativa en la interacció social. 2.6 Ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació visual i auditiva. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança.

	- Usos socials de la lectura i l'escriptura. Models lectors de referència. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 3: Expressar sentiments, idees i pensaments propis utilitzant els diferents llenguatges de manera personal i creativa en contextos escolars i familiars.	
Criteris d'avaluació	3.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials propis d'aquests llenguatges. 3.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...). 3.5 Prendre la iniciativa en la interacció social. 3.7 Expressar emocions, pensaments i preferències pròpies. 3.8 Utilitzar alguna eina o aplicació digital intuïtiva i visual per a expressar-se i comunicar-se.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. - El gest, el moviment, la mímica, la dansa. Interés i participació. - Jocs d'expressió corporal i dramàtica. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques. - Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació. Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació.

	- Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes i viscudes. - Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 4: Interactuar en situacions quotidianes utilitzant les dues llengües oficials en el context escolar mitjançant funcions comunicatives bàsiques i valorar la riquesa comunicativa que això suposa.	
Criteris d'avaluació	4.5 Prendre la iniciativa en la interacció social. 4.6 Ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres. 4.7 Expressar emocions, pensaments i preferències pròpies. 4.9 Iniciar-se en l'adquisició del repertori comunicatiu en les dues llengües oficials. 4.10 Identificar la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació. - Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes i viscudes. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs. Bloc C. Patrimoni i cultura - Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, poesia i cançons de bressol).

	- Interés per l'ús del valencià en qualsevol situació, especialment quan no és la llengua habitual.
Competència específica 5: Mostrar interés per a participar en situacions comunicatives orals del context escolar en les quals s'utilitza una llengua estrangera.	
Criteris d'avaluació	5.10 Manifestar interés per la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn. 5.11 Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb rutines i situacions quotidianes.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Aproximació a la llengua estrangera. - Relats orals en llengua estrangera. Bloc C. Patrimoni i cultura - Actitud positiva cap a la diversitat lingüística i cultural de l'entorn social i escolar.
Competència específica 6: Identificar, valorar i participar en les diferents manifestacions culturals presents a l'escola i en l'entorn pròxim interactuant amb els altres, des del respecte a la diversitat.	
Criteris d'avaluació	6.12 Familiaritzar-se amb la biblioteca de l'aula o del centre escolar com a font d'informació i gaudi, amb respecte cap a les normes d'ús. 6.13 Mostrar interés en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil. 6.14 Participar en les manifestacions culturals presents en l'entorn pròxim.
Sabers bàsics	Bloc C. Patrimoni i cultura - Les manifestacions artístiques musicals, plàstiques, visuals, audiovisuals i gastronòmiques del seu entorn com a part del patrimoni. - Celebracions, costums i jocs tradicionals de la cultura de l'entorn pròxim. - La biblioteca d'aula i de centre, com a fonts d'informació i gaudi.

- Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, poesia i cançons de bressol).

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instruments de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurará a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.

- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.

- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.

- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.

- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 3 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Creixement en harmonia		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais, i mostrar seguretat, respecte i confiança.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar les parts del cos de manera global i segmentària. 1.2 Identificar i acceptar les diferències entre el propi cos i el dels altres. 1.3 Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Imatge global i segmentària del cos: característiques individuals i percepció dels canvis físics. - Identificació i respecte a les diferències. - Joc exploratori, sensorial, simbòlic, motor i de regles. - El moviment com a font d'aprenentatge i desenvolupament. - Control dinàmic: coordinació general, equilibri, coordinació visomotriu. Desplaçaments en diferents espais. - Control estàtic: respiració, tonicitat, relaxació i autocontrol.
Competència específica 2: Manifestar i compartir emocions, sentiments, necessitats, interessos i pensaments en situacions de la vida quotidiana amb respecte i seguretat.	
Criteris d'avaluació	2.4 Ser conscient i identificar les necessitats personals bàsiques. 2.5 Expressar i compartir amb adults i iguals preferències i emocions de si mateix. 2.7 Descobrir estratègies senzilles de regulació emocional.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix.

	- Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix i el reconeixement de les seues necessitats. - Estratègies per a manifestar les necessitats bàsiques.
Competència específica 3: Establir interaccions amb els seus iguals i els adults de l'entorn social més pròxim per mitjà de vivències quotidianes i valorar la importància de la cura, l'amistat, el respecte i l'empatia.	
Criteris d'avaluació	3.4 Reconéixer i nomenar les seues necessitats personals bàsiques comunicar-les als adults de l'entorn pròxim. 3.6 Reproduir conductes, accions o situacions de l'entorn social a través del joc en interacció amb els seus iguals. 3.8 Establir vincles d'afecte amb adults i iguals de manera respectuosa. 3.9 Participar activament en situacions escolars que afavorisquen un clima de convivència.
Sabers bàsics	Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - La transició del grup familiar al grup social de l'escola. - L'amistat com a element de protecció, de prevenció de la violència i de desenvolupament de la cultura de la pau. - Fórmules de cortesia i interacció social positiva. - Sentit de pertinença al grup i relacions amb les persones del seu entorn. - Les primeres organitzacions socials: la família, la casa, l'escola. - Estratègies per a la resolució pacífica de conflictes sorgits en les interaccions amb els altres. - Pautes bàsiques de convivència a l'aula i espais pròxims. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles, relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn.
Competència específica 4: Mostrar comportaments i actuacions concordes amb el propi benestar físic, mental, social i emocional, de cura de l'entorn pròxim i d'iniciació al consum responsable en situacions habituals de la vida quotidiana.	
Criteris d'avaluació	4.10 Adoptar hàbits d'higiene personal, neteja i ordre relacionats amb les situacions quotidianes. 4.11 Familiaritzar-se amb la seqüència temporal i les activitats quotidianes.

	4.12 Identificar situacions perilloses que contribuïsquen a previndre accidents.
Sabers bàsics	Bloc A: Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats. - Estratègies per a manifestar les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn. - Actituds de prudència davant situacions de risc o perill. - Satisfacció pels progressos aconseguits.
Competència específica 5: Prendre iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció, de manera individual o en grup, amb la finalitat d'afrontar reptes i resoldre tasques o problemes senzills en el context del dia a dia.	
Criteris d'avaluació	5.13 Afrontar xicotetes adversitats, sol·licitar i prestar ajuda. 5.14 Iniciar-se en la resolució problemes senzills de la vida quotidiana.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies que ajuden a resoldre un problema o una tasca de la vida quotidiana. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge. Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - Estratègies per a comunicar i participar en la presa de decisions de situacions de la vida quotidiana.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.	

- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitius, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
- Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valor i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.

- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.

- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).

- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 3 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Descobriment i exploració de l'entorn		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Identificar algunes característiques bàsiques, propietats i atributs destacats en materials, objectes, fenòmens habituals, éssers vius i les relacions que tenen mitjançant l'exploració sensorial de l'entorn.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar materials i objectes de l'entorn pròxim sobre la base dels seus atributs. 1.2 Reconéixer relacions entre objectes, materials i elements a partir de les qualitats i les propietats que tenen, que els permeten identificar-los. 1.3 Identificar els quantificadors bàsics de complexitat creixent en el context del joc i en la interacció amb els altres. 1.4 Aplicar nocions espacials bàsiques partint del propi cos (posició, relació, mesura, quantificació i dimensions). 1.5 Identificar les situacions quotidianes en les quals cal mesurar, i utilitzar el cos per a efectuar les mesures. 1.6 Identificar nocions temporals bàsiques per a organitzar la seua activitat i ordenar seqüències. 1.15 Identificar els trets bàsics entre éssers vius i inerts. 1.16 Reconéixer alguna relació senzilla entre el medi natural i social a partir de l'observació d'alguns fenòmens naturals.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Sensacions, el sentit socioemocional dels descobriments mitjançant l'experiència en el món que els envolta. - Qualitats dels objectes, des de la integració sensorial del món. - Relacions d'ordre, classificació, agrupació, comparació i correspondència. - Característiques d'objectes i materials. - Exploració de la capacitat, el pes i la grandària.

	- La relació que tenen l'ésser humà en diversos contextos experimentals pròxims a la xiqueta o el xiquet. - Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos i les accions. - Quantificadors bàsics contextualitzats: funcionalitat dels números en la vida quotidiana, situacions de mesura. - Les necessitats dels éssers vius i els objectes inerts des de les experiències més pròximes a la infància. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Les relacions entre el que es coneix i el que és nou. - La interacció en l'entorn social, físic i natural. - Sentit numèric, sentit de la mesura i sentit espacial. Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Els fenòmens naturals en el seu entorn pròxim. - La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural.
Competència específica 2: Dur a terme investigacions senzilles, individuals i grupals, orientades a explorar objectes, éssers vius, fenòmens i successos de l'entorn pròxim utilitzant destreses logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques elementals.	
Criteris d'avaluació	2.7 Identificar seqüències d'accions o instruccions per a la resolució de tasques. 2.8 Descobrir el comportament d'uns certs elements o materials mitjançant la manipulació i l'actuació sobre aquests. 2.9 Participar en projectes col·laboratius senzills. 2.10 Mostrar iniciativa en la resolució de problemes senzills del seu entorn pròxim. 2.11 Mantindre l'activitat que està desenvolupant i sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges quan siga necessari.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Els canvis en els éssers vius, objectes, materials i elements de l'entorn pròxim: creixement, transformacions. - Elements naturals. Les relacions bàsiques entre els éssers humans, els animals i les plantes. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Estratègies d'investigació elementals: observació, experimentació.

	- Iniciativa en la planificació en l'entorn pròxim. - Processos per a proposar i comunicar solucions a problemes senzills del seu entorn. - Satisfacció pròpia i compartida en els processos i els descobriments.
Competència específica 3: Identificar i intervindre en les accions i situacions presents en la vida quotidiana que posen en risc la sostenibilitat de l'entorn pròxim, mitjançant la cura i la conservació d'aquest i el benestar de les persones, i reconèixer les relacions bàsiques entre si.	
Criteris d'avaluació	3.12 Mostrar una actitud de respecte cap al medi natural en el seu entorn pròxim. 3.13 Identificar algun exemple de l'impacte d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim. 3.14 Reconèixer accions en les situacions pròximes en quines faça falta la cura d'un mateix i de l'entorn físic, natural i social.
Sabers bàsics	Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Els fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim. - La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. - La indagació sobre l'entorn: observació, curiositat i descobriment. - Introducció bàsica al concepte de sostenibilitat des d'actituds respectuoses en el seu entorn pròxim. - Les accions de l'ésser humà i la repercussió que tenen en el mitjà. - Cura i respecte cap als éssers vius i els entorns que habiten.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instrument de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge. - La resolució de problemes de situacions quotidianes. - Rutines de pensament.	

- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.

- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació

i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.

- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.

- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Educació Infantil: 4 anys

CEIP Jaume I (Mislata)

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 4 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Comunicació i representació de la realitat		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i utilitzar materials, tècniques, instruments i codis dels diferents llenguatges, i ajustar l'ús a les característiques de les situacions quotidianes de comunicació.	
Criteris d'avaluació	1.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials i tècniques propis d'aquests llenguatges. 1.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes. 1.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...) i participar activament en el treball en grup quan faça falta. 1.4 Participar en propostes de manera que el seu moviment i expressió lliure s'ajusten a l'espai i als altres. 1.8 Utilitzar diverses eines o aplicacions digitals intuïtives i visuals per a expressar-se i comunicar-se de manera creativa.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - La imatge i el so en l'entorn físic i virtual. - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació i discriminació visual i auditiva. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen.

	- Cura de la veu. Relaxació i intensitat vocal. - El gest, el moviment, la mímica, la dansa i el teatre. Interés i participació. - Materials específics i inespecífics, eines, tècniques i elements en les representacions plàstiques. - Jocs d'expressió corporal i dramàtica. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques. - Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació.
Competència específica 2: Comprendre missatges i representacions senzilles de la vida quotidiana per mitjà de diversos llenguatges, prenent com a base coneixements i recursos de la seua pròpia experiència.	
Criteris d'avaluació	2.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials i tècniques propis d'aquests llenguatges. 2.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes 2.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives. 2.6 Interpretar i ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació i discriminació visual i auditiva. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica.

	- Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança. - Usos socials de la lectura i l'escriptura. Models lectors de referència. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 3: Expressar sentiments, idees i pensaments propis utilitzant els diferents llenguatges de manera personal i creativa en contextos escolars i familiars.	
Criteris d'avaluació	3.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials i tècniques propis d'aquests llenguatges. 3.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...) i participar activament en el treball en grup quan faça falta. 3.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives. 3.7 Expressar i comunicar emocions, pensaments i preferències pròpies i gaudir del procés creatiu. 3.8 Utilitzar diverses eines o aplicacions digitals intuïtives i visuals per a expressar-se i comunicar-se de manera creativa.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriments dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. - El gest, el moviment, la mímica, la dansa i el teatre. Interés i participació. - Jocs d'expressió corporal i dramàtica. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques. - Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació.

	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació. - Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes, viscudes o imaginades. - Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 4: Interactuar en situacions quotidianes utilitzant les dues llengües oficials en el context escolar mitjançant funcions comunicatives bàsiques i valorar la riquesa comunicativa que això suposa.	
Criteris d'avaluació	4.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives. 4.6 Interpretar i ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres. 4.7 Expressar i comunicar emocions, pensaments i preferències pròpies i gaudir del procés creatiu. 4.9 Adquirir el repertori comunicatiu en les dues llengües oficials. 4.10 Identificar la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn i manifestar interès per altres llengües, ètnies i cultures.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació. - Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes, viscudes o imaginades. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges.

	- Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs. Bloc C. Patrimoni i cultura - Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, endevinalles, poesia, rondalles senzilles, llegendes i cançons de bressol). - Interés per l'ús del valencià en qualsevol situació, especialment quan no és la llengua habitual.
Competència específica 5: Mostrar interés per a participar en situacions comunicatives orals del context escolar en les quals s'utilitza una llengua estrangera.	
Criteris d'avaluació	5.10 Identificar i manifestar interés per la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn. 5.11 Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb rutines i situacions quotidianes.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Aproximació a la llengua estrangera. Elements per a una comunicació funcional bàsica. - Relats orals en llengua estrangera. Bloc C. Patrimoni i cultura - Actitud positiva cap a la diversitat lingüística i cultural de l'entorn social i escolar.
Competència específica 6: Identificar, valorar i participar en les diferents manifestacions culturals presents a l'escola i en l'entorn pròxim interactuant amb els altres, des del respecte a la diversitat.	
Criteris d'avaluació	6.12 Recórrer a la biblioteca de l'aula o del centre escolar i a qualsevol espai lletrat com a font d'informació i gaudi, amb respecte cap a les normes d'ús. 6.13 Mostrar interés i gust en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil i de l'entorn pròxim. 6.14 Participar en les manifestacions culturals presents en l'entorn pròxim i conèixer les més identificatives de la Comunitat Valenciana.

Sabers bàsics	Bloc C. Patrimoni i cultura - Les manifestacions artístiques musicals, plàstiques, visuals, audiovisuals i gastronòmiques del seu entorn com a part del patrimoni. - Celebracions, costums i jocs tradicionals de la cultura pròpia de la Comunitat. - Els espais lletrats i culturals, com a fonts d'informació i gaudi. - Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, endevinalles, poesia, rondalles senzilles, llegendes i cançons de bressol).
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge. - La resolució de problemes de situacions quotidianes. - Rutines de pensament. - Entrevistes orals. - Avaluació de productes finals. Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes): - Llista de comprovació del treball individual diari. - Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu. - Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques. A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.	
Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:	

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.

- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).

- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 4 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Creixement en harmonia		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais, i mostrar seguretat, respecte i confiança.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar i controlar les parts del cos, les seues possibilitats, les limitacions i característiques, de manera global i segmentària. 1.2 Identificar i acceptar les diferències entre el propi cos i el dels altres. 1.3 Adequar el moviment del cos a les particularitats i característiques de cada situació.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Imatge global i segmentària del cos: característiques individuals i percepció dels canvis físics. - Autoimatge positiva i ajustada davant els altres. Identificació i respecte a les diferències. - Joc exploratori, sensorial, simbòlic, motor i de regles. - El moviment com a font d'aprenentatge i desenvolupament. - Control dinàmic: coordinació general, equilibri, coordinació visomotriu. Desplaçaments en diferents espais. - Control estàtic: respiració, tonicitat, relaxació i autocontrol.
Competència específica 2: Manifestar i compartir emocions, sentiments, necessitats, interessos i pensaments en situacions de la vida quotidiana amb respecte i seguretat.	
Criteris d'avaluació	2.4 Ser conscient i expressar les necessitats personals bàsiques amb persones adultes de l'entorn pròxim. 2.5 Expressar i compartir amb adults i iguals pensaments, inquietuds, preferències i emocions de si mateix. 2.7 Adoptar estratègies senzilles de regulació emocional.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix.

	- Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions. - Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal.
Competència específica 3: Establir interaccions amb els seus iguals i els adults de l'entorn social més pròxim per mitjà de vivències quotidianes i valorar la importància de la cura, l'amistat, el respecte i l'empatia.	
Criteris d'avaluació	3.4 Ser conscient i expressar les necessitats personals bàsiques amb persones adultes de l'entorn pròxim. 3.6 Reproduir conductes, accions o situacions de l'entorn social a través del joc en interacció amb els seus iguals. 3.8 Establir vincles d'afecte amb adults i iguals de manera respectuosa i allunyada d'estereotips que generen desigualtat i exclusió. 3.9 Participar activament en situacions escolars que requerisquen reflexió i afavorisquen un clima de convivència.
Sabers bàsics	Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - L'amistat com a element de protecció, de prevenció de la violència i de desenvolupament de la cultura de la pau. - Fórmules de cortesia i interacció social positiva. - Sentit de pertinença al grup i relacions amb les persones del seu entorn. - Les primeres organitzacions socials: la família, la casa, l'escola i altres grups socials. - Característiques, funcions i relacions. - Estratègies per a la resolució pacífica i dialogada de conflictes sorgits en les interaccions amb els altres. - Pautes bàsiques de convivència que incloguen el respecte a les diferències i la igualtat de gènere. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn.
Competència específica 4: Mostrar comportaments i actuacions concordes amb el propi benestar físic, mental, social i emocional, de cura de l'entorn pròxim i d'iniciació al consum responsable en situacions habituals de la vida quotidiana.	
Criteris d'avaluació	4.10 Adoptar hàbits d'higiene personal, neteja i ordre relacionats amb les situacions quotidianes.

	4.11 Conèixer la seqüència temporal associada als esdeveniments i les activitats quotidianes i desenvolupar comportaments respectuosos cap a les altres persones. 4.12 Identificar i evitar situacions perilloses que contribuïsqen a previndre accidents.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions. - Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn. - Actituds de prudència davant situacions de risc o perill. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits.
Competència específica 5: Prendre iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció, de manera individual o en grup, amb la finalitat d'afrontar reptes i resoldre tasques o problemes senzills en el context del dia a dia.	
Criteris d'avaluació	5.13 Afrontar xicotetes adversitats i prendre decisions, manifestar, sol·licitar i prestar ajuda. 5.14 Planificar accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana. 4.15 Mostrar satisfacció i seguretat en comportaments i en parlar sobre si mateix.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies per a compartir pensaments i planificar accions que ajuden a resoldre un problema o una tasca de manera creativa en situacions de la vida quotidiana. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits. - Compromís en jocs, situacions i activitats. Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - Estratègies per a proposar, comunicar i participar activament en la presa de decisions de situacions de la vida quotidiana.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	

Instrumentos de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.

- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais

- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.

- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 4 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Descobriment i exploració de l'entorn		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Identificar algunes característiques bàsiques, propietats i atributs destacats en materials, objectes, fenòmens habituals, éssers vius i les relacions que tenen mitjançant l'exploració sensorial de l'entorn.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar materials i objectes de l'entorn pròxim sobre la base dels seus atributs, des de la curiositat i l'interés. 1.2 Establir relacions entre objectes, materials i elements a partir de les qualitats, les propietats i els atributs que tenen, que els permeten identificar-los i relacionar-los. 1.3 Usar els quantificadors bàsics de complexitat creixent en el context del joc i en la interacció amb els altres. 1.4 Aplicar nocions espacials bàsiques partint del propi cos i dels elements i objectes de l'entorn (posició, relació, mesura, quantificació, dimensions i tanteig). 1.5 Identificar les situacions quotidianes en les quals cal mesurar, i utilitzar el cos o altres materials per a efectuar les mesures. 1.6 Utilitzar nocions temporals bàsiques per a organitzar la seua activitat i ordenar seqüències. 1.15 Identificar els trets bàsics comuns entre éssers vius i inerts. 1.16 Diferenciar alguna relació senzilla entre el medi natural i social a partir de la identificació d'alguns fenòmens naturals.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Sensacions, el sentit socioemocional dels descobriments mitjançant l'experiència en el món que els envolta. - Interés, curiositat i actitud de respecte durant l'exploració. - Qualitats o atributs dels objectes, des de la integració sensorial del món. - Relacions d'ordre, classificació, agrupació, comparació i correspondència.

	- Característiques, propietats i comportaments d'objectes i materials. - Exploració de la capacitat, el pes, la grandària, el volum, les mesclures i els transvasaments. - Els objectes i la relació que tenen amb l'ésser humà en diversos contextos experimentals pròxims a la xiqueta o el xiquet. - Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos, els objectes i les accions. - Quantificadors bàsics contextualitzats: funcionalitat dels números en la vida quotidiana, situacions de mesura. El temps i l'organització d'aquest. - Les necessitats dels éssers vius i les diferències amb els objectes inerts des de les experiències més pròximes a la infància. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Les relacions entre el que es coneix i el que és nou. - La interacció en l'entorn social, físic i natural. - Sentit numèric, sentit de la mesura i sentit espacial. Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim. - La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic.
Competència específica 2: Dur a terme investigacions senzilles, individuals i grupals, orientades a explorar objectes, éssers vius, fenòmens i successos de l'entorn pròxim utilitzant destreses logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques elementals.	
Criteris d'avaluació	2.7 Nomenar seqüències d'accions o instruccions per a la resolució de tasques i reptes senzills, i utilitzar quantificadors temporals i ordinals. 2.8 Plantejar hipòtesi sobre el comportament d'uns certs elements o materials i comprovar-les mitjançant la manipulació i l'actuació sobre aquests. 2.9 Participar en projectes col·laboratius senzills, compartir i valorar opinions pròpies i alienes. 2.10 Prendre decisions, mostrant iniciativa, en la indagació i en la resolució de problemes senzills del seu entorn pròxim, buscant solucions o alternatives creatives i originals, amb l'ajuda del docent.

	2.11 Mantindre l'activitat que està desenvolupant, encara que no s'obtinguen els resultats esperats, i sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges quan siga necessari.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Els canvis en els éssers vius, objectes, materials i elements de l'entorn pròxim: creixement, transformacions, processos i reaccions elementals i perceptibles. - Elements naturals. Les relacions bàsiques entre els éssers humans, els animals i les plantes. - Repercussió en la vida quotidiana. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Estratègies d'investigació elementals: observació, experimentació, formulació i comprovació d'hipòtesi. - Iniciativa en la planificació seguint procediments científics en l'entorn pròxim. - Processos i eines per a proposar, anticipar i comunicar solucions a problemes senzills del seu entorn des del descobriment, la creativitat i la imaginació. - Autoavaluació i coavaluació dels plantejaments i dels resultats trobats. - Satisfacció pròpia i compartida en els processos i els descobriments.
Competència específica 3: Identificar i intervenir en les accions i situacions presents en la vida quotidiana que posen en risc la sostenibilitat de l'entorn pròxim, mitjançant la cura i la conservació d'aquest i el benestar de les persones, i reconèixer les relacions bàsiques entre si.	
Criteris d'avaluació	3.12 Mostrar una actitud de respecte i cura cap al medi natural en el seu entorn pròxim. 3.13 Identificar algun exemple de l'impacte positiu o negatiu d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim. 3.14 Identificar en les situacions pròximes en quines faça falta la cura d'un mateix i de l'entorn físic, natural i social.
Sabers bàsics	Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim. - La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic. - La indagació sobre l'entorn: observació, curiositat i descobriment.

- Introducció bàsica a les energies en general i a les energies netes i naturals, així com al concepte de sostenibilitat des d'actituds respectuoses en el seu entorn pròxim.
- Les accions de l'ésser humà i la repercussió que tenen en el mitjà.
- Cura i respecte cap als éssers vius i els entorns que habiten.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instrumentes de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.

- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).

- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Educació Infantil: 5 anys

CEIP Jaume I (Mislata)

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 5 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Comunicació i representació de la realitat		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i utilitzar materials, tècniques, instruments i codis dels diferents llenguatges, i ajustar l'ús a les característiques de les situacions quotidianes de comunicació.	
Criteris d'avaluació	1.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials, tècniques i els instruments propis d'aquests llenguatges. 1.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes, a més de mostrar interès i iniciativa pels codis convencionals i no convencionals. 1.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...) i participar activament en el treball en grup quan faça falta. 1.4 Participar en propostes de manera que el seu moviment i expressió lliure s'ajusten harmònicament a l'espai i als altres. 1.8 Utilitzar diverses eines o aplicacions digitals intuïtives i visuals per a expressar-se i comunicar-se de manera creativa.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - La imatge i el so en l'entorn físic i virtual. - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació i discriminació visual i auditiva.

	- Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. - Cura de la veu. Relaxació i intensitat vocal. - El gest, el moviment, la mímica, la dansa i el teatre. Interés i participació. - Materials específics i inespecífics, eines, tècniques i elements en les representacions plàstiques. - Jocs d'expressió corporal i dramàtica. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques. - Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació.
Competència específica 2: Comprendre missatges i representacions senzilles de la vida quotidiana per mitjà de diversos llenguatges, prenent com a base coneixements i recursos de la seua pròpia experiència.	
Criteris d'avaluació	2.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials, tècniques i els instruments propis d'aquests llenguatges. 2.2 Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes, a més de mostrar interès i iniciativa pels codis convencionals i no convencionals. 2.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa. 2.6 Interpretar i ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres, en les quals mostrar una actitud curiosa i responsable.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments. - Identificació i discriminació visual i auditiva. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal

	- Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança. - Usos socials de la lectura i l'escriptura. Models lectors de referència. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 3: Expressar sentiments, idees i pensaments propis utilitzant els diferents llenguatges de manera personal i creativa en contextos escolars i familiars.	
Criteris d'avaluació	3.1 Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials, tècniques i instruments propis d'aquests llenguatges. 3.3 Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals...) i participar activament en el treball en grup quan faça falta. 3.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa. 3.7 Expressar i comunicar emocions, pensaments i preferències pròpies, gaudir del procés creatiu i compartir-les amb els altres. 3.8 Utilitzar diverses eines o aplicacions digitals intuïtives i visuals per a expressar-se i comunicar-se de manera creativa.
Sabers bàsics	Bloc A. Descobriment dels llenguatges - Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig. - Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals. - Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen. - El gest, el moviment, la mímica, la dansa i el teatre. Interés i participació. - Jocs d'expressió corporal i dramàtica. - Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques.

	- Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i números en diferents suports. Usos socials de la comunicació. Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica. - Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació. - Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes, viscudes o imaginades. - Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
Competència específica 4: Interactuar en situacions quotidianes utilitzant les dues llengües oficials en el context escolar mitjançant funcions comunicatives bàsiques i valorar la riquesa comunicativa que això suposa.	
Criteris d'avaluació	4.5 Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa. 4.6 Interpretar i ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres, en les quals mostrar una actitud curiosa i responsable. 4.7 Expressar i comunicar emocions, pensaments i preferències pròpies, gaudir del procés creatiu i compartir-les amb els altres. 4.9 Adquirir el repertori comunicatiu en les dues llengües oficials i ajustar-lo a les particularitats de les situacions quotidianes de l'àmbit escolar, així com als interlocutors. 4.10 Identificar la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn i manifestar interès per altres llengües, ètnies i cultures.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials. - Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica.

	- Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació. - Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes, viscudes o imaginades. - Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges. - Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs. Bloc C. Patrimoni i cultura - Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, endevinalles, teatre, embarbussament, poesia, faules, rondalles, llegendes, cançons de bressol...). - Interés per l'ús del valencià en qualsevol situació, especialment quan no és la llengua
Competència específica 5: Mostrar interés per a participar en situacions comunicatives orals del context escolar en les quals s'utilitza una llengua estrangera.	
Criteris d'avaluació	5.10 Identificar la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn i manifestar interés per altres llengües, ètnies i cultures. 5.11 Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb rutines i situacions quotidianes.
Sabers bàsics	Bloc B. Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal - Aproximació a la llengua estrangera. Elements per a una comunicació funcional bàsica. - Relats orals en llengua estrangera. Bloc C. Patrimoni i cultura - Actitud positiva cap a la diversitat lingüística i cultural de l'entorn social i escolar. - Curiositat i interés pels aspectes diferencials de les llengües estrangeres, en comparació amb les llengües oficials.
Competència específica 6: Identificar, valorar i participar en les diferents manifestacions culturals presents a l'escola i en l'entorn pròxim interactuant amb els altres, des del respecte a la diversitat.	

Criteris d'avaluació	6.12 Recórrer a la biblioteca de l'aula o del centre escolar i a qualsevol espai lletrat com a font d'informació i gaudi, amb respecte cap a les normes d'ús. 6.13 Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil i de l'entorn pròxim, tant individualment com en contextos de diàleg. 6.14 Participar en les manifestacions culturals presents en l'entorn pròxim i conèixer les més identificatives de la Comunitat Valenciana.
Sabers bàsics	Bloc C. Patrimoni i cultura - Les manifestacions artístiques musicals, plàstiques, visuals, audiovisuals i gastronòmiques del seu entorn com a part del patrimoni. - Celebracions, costums i jocs tradicionals de la cultura pròpia de la Comunitat. Estima pels senyals d'identitat etno-culturals presents en el seu entorn. - Els espais lletrats i culturals, com a fonts d'informació i gaudi. - Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, endevinalles, teatre, embarbussament, poesia, faules, rondalles, llegendes, cançons de bressol...).
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	
Instruments de recollida i registre de la informació	
L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com: - Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge. - La resolució de problemes de situacions quotidianes. - Rutines de pensament. - Entrevistes orals. - Avaluació de productes finals.	

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurará a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.

- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació

i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.

- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.

- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 5 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Creixement en harmonia		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais, i mostrar seguretat, respecte i confiança.	
Criteris d'avaluació	1.1 Identificar i controlar les parts del cos, les seues possibilitats, les limitacions i característiques, de manera global i segmentària. 1.2 Identificar i acceptar les diferències entre el propi cos i el dels altres. 1.3 Adequar el moviment del cos a les particularitats i característiques de cada situació.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Imatge global i segmentària del cos: característiques individuals i percepció dels canvis físics. - Autoimatge positiva i ajustada davant els altres. Identificació i respecte a les diferències. - Joc exploratori, sensorial, simbòlic, motor i de regles. - El moviment com a font d'aprenentatge i desenvolupament. - Control dinàmic: coordinació general, equilibri, coordinació visomotriu. Desplaçaments en diferents espais. - Control estàtic: respiració, tonicitat, relaxació i autocontrol.
Competència específica 2: Manifestar i compartir emocions, sentiments, necessitats, interessos i pensaments en situacions de la vida quotidiana amb respecte i seguretat.	
Criteris d'avaluació	2.4 Ser conscient i expressar les necessitats personals bàsiques amb persones adultes de l'entorn pròxim. 2.5 Expressar i compartir amb adults i iguals pensaments, inquietuds, preferències i emocions de si mateix. 2.7 Adoptar estratègies senzilles de regulació emocional.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix.

	- Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions. - Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal.
Competència específica 3: Establir interaccions amb els seus iguals i els adults de l'entorn social més pròxim per mitjà de vivències quotidianes i valorar la importància de la cura, l'amistat, el respecte i l'empatia.	
Criteris d'avaluació	3.4 Ser conscient i expressar les necessitats personals bàsiques amb persones adultes de l'entorn pròxim. 3.6 Reproduir conductes, accions o situacions de l'entorn social a través del joc en interacció amb els seus iguals. 3.8 Establir vincles d'afecte amb adults i iguals de manera respectuosa i allunyada d'estereotips que generen desigualtat i exclusió. 3.9 Participar activament en situacions escolars que requerisquen reflexió i presa de decisions i afavorisquen un clima de convivència.
Sabers bàsics	Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - L'amistat com a element de protecció, de prevenció de la violència i de desenvolupament de la cultura de la pau. - Fórmules de cortesia i interacció social positiva. - Sentit de pertinença al grup i relacions amb les persones del seu entorn. - Les primeres organitzacions socials: la família, la casa, l'escola i altres grups socials. - Característiques, funcions i relacions. - Estratègies per a la resolució pacífica i dialogada de conflictes sorgits en les interaccions amb els altres. - Pautes bàsiques de convivència que incloguen el respecte a les diferències i la igualtat de gènere. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn.
Competència específica 4: Mostrar comportaments i actuacions concordes amb el propi benestar físic, mental, social i emocional, de cura de l'entorn pròxim i d'iniciació al consum responsable en situacions habituals de la vida quotidiana.	
Criteris d'avaluació	4.10 Adoptar hàbits d'higiene personal, neteja i ordre relacionats amb les situacions quotidianes.

	4.11 Respectar la seqüència temporal associada als esdeveniments i les activitats quotidianes i desenvolupar comportaments respectuosos cap a les altres persones. 4.12 Identificar i evitar situacions perilloses que contribuïsqen a previndre accidents.
Sabers bàsics	Bloc A: construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions. - Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn. - Actituds de prudència davant situacions de risc o perill. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits.
Competència específica 5: Prendre iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció, de manera individual o en grup, amb la finalitat d'afrontar reptes i resoldre tasques o problemes senzills en el context del dia a dia.	
Criteris d'avaluació	5.13 Afrontar xicotetes adversitats i prendre decisions, manifestar actituds de superació, sol·licitar i prestar ajuda. 5.14 Planificar i organitzar accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana. 5.15 Mostrar satisfacció i seguretat en comportaments i en parlar sobre si mateix.
Sabers bàsics	Bloc A. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb si mateix. - Estratègies per a compartir pensaments i planificar accions que ajuden a resoldre un problema o una tasca de manera creativa en situacions de la vida quotidiana. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits. - Compromís en jocs, situacions i activitats. Bloc B. Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres. - Estratègies per a proposar, comunicar i participar activament en la presa de decisions de situacions de la vida quotidiana.
1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT	

Instrumentos de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.
- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprenentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.

- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)
- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais

- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global. Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).
- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental,.

- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).
- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.

- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent.

PROPOSTA PEDAGÒGICA D'EDUCACIÓ INFANTIL

CICLE: 2n cicle	NIVELL: 5 INF	CURS ACADÈMIC: 2024/2025
ÀREA: Descobriment i exploració de l'entorn		

1. CONCRECIÓ DELS ELEMENTS CURRICULARS	
1.1 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	
Competència específica 1: Identificar algunes característiques bàsiques, propietats i atributs destacats en materials, objectes, fenòmens habituals, éssers vius i les relacions que tenen mitjançant l'exploració sensorial de l'entorn.	
Criteris d'avaluació	1.1 Explorar i identificar materials i objectes de l'entorn pròxim sobre la base dels seus atributs, des de la curiositat i l'interés. 1.2 Establir relacions entre objectes, materials i elements a partir de les qualitats, les propietats i els atributs que tenen, que els permeten identificar-los, relacionar-los i diferenciar-los. 1.3 Emprar els quantificadors bàsics de complexitat creixent en el context del joc i en la interacció amb els altres. 1.4 Localitzar espais habituals i aplicar nocions espacials bàsiques partint del propi cos i dels elements i objectes de l'entorn en repòs i en moviment (posició, relació i trajectòria, mesura, quantificació, dimensions, estimació i tanteig). 1.5 Identificar les situacions quotidianes en les quals cal mesurar, i utilitzar el cos o altres materials i eines per a efectuar les mesures. 1.6 Utilitzar nocions temporals bàsiques per a organitzar la seua activitat i ordenar seqüències. 1.15 Identificar els trets bàsics comuns i diferents entre éssers vius i inerts. 1.16 Establir alguna relació senzilla entre el medi natural i social a partir de l'observació i la identificació d'alguns fenòmens naturals.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Sensacions, el sentit socioemocional dels descobriments mitjançant l'experiència en el món que els envolta. - Interés, curiositat i actitud de respecte durant l'exploració. - Qualitats o atributs dels objectes, des de la integració sensorial del món. - Relacions d'ordre, classificació, agrupació, comparació i correspondència.

	- Característiques, propietats i comportaments d'objectes i materials. - Exploració de la capacitat, el pes, la grandària, el volum, les mesclures i els transvasaments. - Els objectes, les eines i la relació que tenen amb l'ésser humà en diversos contextos experimentals pròxims a la xiqueta o el xiquet. - Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos, els objectes i les accions, tant en repòs com en moviment. - Quantificadors bàsics contextualitzats: funcionalitat dels números en la vida quotidiana, situacions de mesura. El temps i l'organització d'aquest. - Les necessitats dels éssers vius i les diferències amb els objectes inerts des de les experiències més pròximes a la infància. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Les relacions entre el que es coneix i el que és nou. - La interacció en l'entorn social, físic i natural. - Sentit numèric, sentit de la mesura i sentit espacial. Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim. - La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic.
Competència específica 2: Dur a terme investigacions senzilles, individuals i grupals, orientades a explorar objectes, éssers vius, fenòmens i successos de l'entorn pròxim utilitzant destreses logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques elementals.	
Criteris d'avaluació	2.7 Proposar seqüències d'accions o instruccions per a la resolució de tasques i reptes senzills, i utilitzar quantificadors temporals i ordinals. 2.8 Plantejar hipòtesi sobre el comportament d'uns certs elements o materials i comprovar-les mitjançant la manipulació i l'actuació sobre aquests. 2.9 Participar en projectes col·laboratius senzills, compartir i valorar opinions pròpies i alienes, així com expressar les seues conclusions.

	2.10 Prendre decisions, mostrant iniciativa, en la indagació i en la resolució de problemes senzills del seu entorn pròxim, buscant solucions o alternatives creatives i originals. 2.11 Mantindre l'activitat que està desenvolupant, encara que no s'obtinguen els resultats esperats, i sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges quan siga necessari.
Sabers bàsics	Bloc A. Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural - Els canvis en els éssers vius, objectes, materials i elements de l'entorn pròxim: creixement, transformacions, processos i reaccions elementals i perceptibles. - Elements naturals. Les relacions bàsiques entre els éssers humans, els animals i les plantes. - Repercussió en la vida quotidiana. Bloc B. Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat - Estratègies d'investigació elementals: observació, experimentació, formulació i comprovació d'hipòtesi. - Iniciativa en la planificació seguint procediments científics en l'entorn pròxim. - Processos i eines per a proposar, anticipar i comunicar solucions a problemes senzills del seu entorn des del descobriment, la creativitat i la imaginació. - Autoavaluació i coavaluació dels plantejaments i dels resultats trobats. - Satisfacció pròpia i compartida en els processos i els descobriments.
Competència específica 3: Identificar i intervenir en les accions i situacions presents en la vida quotidiana que posen en risc la sostenibilitat de l'entorn pròxim, mitjançant la cura i la conservació d'aquest i el benestar de les persones, i reconèixer les relacions bàsiques entre si.	
Criteris d'avaluació	3.12 Mostrar una actitud de respecte i cura cap al medi natural en el seu entorn pròxim. 3.13 Identificar algun exemple de l'impacte positiu o negatiu d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim. 3.14 Intervenir en les situacions properes en quines faça falta la cura d'un mateix i de l'entorn físic, natural i social.
Sabers bàsics	Bloc C. Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn - Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim.

- La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic.
- La indagació sobre l'entorn: observació, curiositat i descobriment.
- Introducció bàsica a les energies en general i a les energies netes i naturals, així com al concepte de sostenibilitat des d'actituds respectuoses en el seu entorn pròxim.
- Les accions de l'ésser humà i la repercussió que tenen en el mitjà.
- Cura i respecte cap als éssers vius i els entorns que habiten.

1.2 VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

Instrumentes de recollida i registre de la informació

L'avaluació de l'alumnat ha de ser contínua, global i formativa, i ha de tindre en compte el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. Per tant, per a l'avaluació del grau d'adquisició de les competències específiques, ens centrarem en l'avaluació del procés, i no només del resultat. Per aquest motiu, prioritzarem l'ús d'eines com:

- Observació diària de l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- La resolució de problemes de situacions quotidianes.
- Rutines de pensament.
- Entrevistes orals.
- Avaluació de productes finals.

Les valoracions es registraran en graelles específiques de registre del seguiment dels aprenentatges en les quals es farà constar l'evolució de l'alumnat en relació al desenvolupament de les competències específiques. Destaquem les possibles següents graelles específiques i instruments útils per a dur a terme l'avaluació (els/les docents triaran aquelles que millor s'adapten a les característiques del grup d'alumnes):

- Llista de comprovació del treball individual diari.
- Llista de comprovació del treball en grup i cooperatiu.
- Llistats de registre del grau d'adquisició de les competències específiques.

A més d'avaluar els aprenentatges de l'alumnat, el professorat ha d'avaluar els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent.

Models d'informe d'avaluació qualitativa (trimestral) per a cada curs del cicle:

El tutor o tutora ha d'elaborar un informe d'aprenentatge personalitzat i únic per a cada xiquet o xiqueta. Es redactarà sempre amb expressions que no etiqueten al xiquet o la xiqueta, i que valoren els aspectes relacionats amb la seua individualitat que es volen subratllar: progressos, esforços, dificultats superades, potencialitats, la seua relació amb altres xiquets i xiquetes, adults i l'espai.

L'objectiu dels informes és explicar la individualitat del xiquet o la xiqueta i el procés de desenvolupament que ha viscut a l'escola en el moment concret de l'emissió.

El missatge que transmet l'informe serà clar per a la família i per al xiquet o xiqueta: constituir un relat descriptiu, contextualitzat i que mostre el seu desenvolupament global des de les seues múltiples capacitats, deixant clara la possibilitat real d'una evolució.

Les informacions que s'oferisquen han d'estar sempre sustentades en les observacions i els registres prèviament obtinguts i sobre els quals s'ha reflexionat de manera individual i col·lectiva en les sessions de l'equip educatiu.

En el document 1, presentem el model d'informe per a cadascun dels cursos. Es lliuraran dos informes d'avaluació qualitativa, al llarg del curs, a les famílies de l'alumnat i, a més, aquests s'incorporaran a l'expedient de l'alumnat.

En el document 2, presentem el document que fa referència a l'informe global individualitzat de final de cicle i etapa i que només s'omplirà i es lliurarà a les famílies al finalitzar l'etapa d'Infantil.

2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva per a tot l'alumnat, especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió, mitjançant l'eliminació de les barreres. Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció:

Nivell I (Responsables: Òrgans de govern)

Accés

- Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn.
- Prevenció de l'abandonament escolar. Desenvolupament del protocol d'absentisme.
- Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat.
- Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport.

- Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat.
- Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les i acompanyament.
- Recursos personals i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària.
- Coordinació entre els professionals del centre, equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport i amb altres agents externs.
- Organització dels agrupaments heterogenis de nivell.

Aprentatge

- Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió.
- Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i assignatura.
- Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau.
- Formació per a la inclusió (PAF).

Participació

- Revisió del PEC en relació als valors inclusius.
- Establiment de les normes de convivència del centre en consens.
- Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció.
- Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).
- Desenvolupament de programes preventius en relació a la promoció de la salut i la sostenibilitat
- Desenvolupament de protocols d'atenció sanitària.
- Participació i implicació del professorat (comissions, responsables, etc.).
- Participació i implicació de l'alumnat.
- Participació i implicació de les famílies (grups interactius, hort, etc.)

- Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn.

Nivell II (Responsables: tutor/a, altres mestres que imparteixen classe en el grup, cap d'estudis i CIC)

Accés

- Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.
- Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.
- Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol d'absentisme.
- Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais
- Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius

Aprenentatge

- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global.
Exemples: aprenentatge servei, ambients d'aprenentatge, estacions d'aprenentatge, grups interactius, tallers amb famílies, treball per projectes, etc.
- Situacions d'aprenentatge i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació (aprenentatge cooperatiu), TIC per l'aprenentatge, tertúlies dialògiques, etc.
- Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les situacions d'aprenentatge mitjançant els sabers bàsics i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum.
- Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva.
- Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les situacions d'aprenentatge i projectes.
- Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.

Participació

- Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe (PAT).

- Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva.
- Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres.
- Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència.
- Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT).
- Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental.
- Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.
- Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent.
- Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.
- Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

Nivell III (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport i l'assessorament de l'orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries.
- Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.
- Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat.
- Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.

Aprenentatge

- Adequació personalitzada de les programacions didàctiques.
- Actuacions i programes de reforç dins de l'horari lectiu (Espai d'interés dins i fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc).

- Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.
- Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil.
- Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral.
- Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic.
- Actuacions i programes d'enriquiment curricular per l'alumnat amb altes capacitats.

Participació

- Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- Implementació de les actuacions davant supòsits de violència amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.
- Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu.
- Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics.
- Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.
- Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.
- Mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).
- Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família

Nivell IV (Responsables: tutor/a, equip docent, professorat de suport especialitzat, personal no docent de suport i orientadora)

Accés

- Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).
- Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.
- Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics. Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.
- Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3).
- Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis i centres d'estimulació primerenca.
- Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, i Unitats d'atenció i intervenció del PREVI.

Aprenentatge

- Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla (AiLL).
- Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc. (PT i educadora).
- Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil.
- Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Participació

- Acompanyament per part de l'educadora.
- Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família.
- Programa específic dirigit a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reincident.